

HEMBYGDSFÖRENINGEN NORASKOG
VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR 2019

Styrelse och förtroendevalda

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Eva Järliden	ordförande	Linnea Hedkvist	ledamot
Anders Håberger	vice ordförande	Anders Lundgren	ledamot
Peter Bernövall	ledamot	Magdalena Persson	ledamot
Ulla Carlsson	ledamot	Bernt Svanberg	ledamot
Lage Carlsson	ledamot	Roger Thynell	ledamot
		Marie J:son Lindh Nordenmalm	ledamot

Revisorer: Christer Forsberg och Marianne Thynell

Revisorssuppleanter: Elna Jonsson och Ewa Turesson

Valberedning: Föreningens styrelse enligt årsmötesbeslut

Hembygdsföreningens representanter i Stiftelsen Ingrid Göthlins Minne har varit Eva Järliden och Ulla Carlsson (suppleant).

Föreningens representant i Stiftelsen Nora Järnvägsmuseum och Veteranjärnväg (NJOV) har varit Peter Ljungné.

Eva Järliden har under året haft möten dels med ordförande i Stiftelsen Ingrid Göthlins minne Marie-Louise Forsberg-Fransson och kommunens tjänsteman Lars Skoghäll samt med presidiet Stiftelsen Ingrid Göthlins minne i syfte att fastställa former för samarbete Hembygdsförening, Stiftelse och Nora kommun. Eva var vice ordförande i styrelsen för Örebro Läns Hembygdsförbund och Noraskogs representant vid förbundets årsstämma den 4 maj.

Under verksamhetsåret har Irene Håberger mot arvode fungerat som föreningens sekreterare och kassör. Irene har också varit redaktör för föreningens hemsida och för Facebook.

Föreningen har under året haft 10 protokollförda sammanträden. Vid årets slut har föreningen 124 betalande medlemmar samt 54 familjemedlemmar. Det är en ökning med totalt 4 + 7 medlemmar från föregående verksamhetsår.

Hembygdsföreningen Noraskog är lokal företrädare för hembygdsrörelsens perspektiv på kulturarvet och på samhällsfrågor av kulturhistorisk betydelse. Påverkan på den lokala samhällsplaneringen kan ske t ex genom debattinlägg, remissyttranden och uppvaktningar. Under året har hembygdsföreningen lämnat särskilt yttrande över planerad ombyggnad av vattentornet till bostäder samt med debattinlägg och yttrande lämnat synpunkter på hotet att riva Järle dammar.

Ekonomi

Ekonomi är fortfarande god tack vare Ivar Rehnfeldt donationen som Hembygdsföreningen Noraskog fick på 70-talet. Se separat resultat och balansräkning. Ringströms minne: 146 637 kr inklusive räntan 874 kr.

Årsmöte

Årsmötet ägde rum den 6 mars i Konsthallen, Nora Bibliotek. Kvällen inleddes med att Annika Sandberg och Fredrik Sandberg berättade om Sandbergs bosättningsaffär, om företagets 160-åriga historia och om familjen Sandbergs släkträd. Innan årsmötesförhandlingarna bjöds mötets deltagare på kaffe och smörgås. Totalt lockade kvällen dryga 50-talet deltagare, varav 36 var medlemmar som också deltog vid förhandlingarna.

Verksamhet och aktiviteter under året

Samordning och ansvar för olika aktiviteter som skett under året har fördelats bland styrelsens medlemmar i följande arbetsgrupper:

Vagnslidret: Bernt Svanberg, Roger Thynell

Gäster, studiebesök och guidning: Ulla Carlsson, Eva Järliden, Magdalena Persson och Anders Håberger

Program, resor och utflykter: Lage Carlsson, Roger Thynell och Irene Håberger

Julspel: Marie J:son Lindh Nordenmalm och Eva Järliden

Kommunens Bygderåd: Bernt Svanberg och Roger Thynell

Kulturhistoriska byggnader och byggnadsvård: Anders Lundgren, Anders Håberger och Roger Thynell

Nora Släktforskarförening: Linnea Hedkvist är hembygdsföreningens kontakt och länk för ett ökat samarbete.

Pigkammaren: Ulla Carlsson och Eva Järliden.

Bidrag till kulturarvsarbete

Våren 2019 beviljades hembygdsföreningen bidrag från Riksantikvarieämbetet för. Bidraget ger föreningen möjlighet att översätta berättande texter till fler språk än engelska och tyska samt ge mer utrymme för utställningar och för filmvisning. Bidraget ska också användas för upprustning av miljön i det gamla dasset och i stallet på Göthlinska gården. Arbetet har påbörjats med väggar för utställningar och inköp av filmutrustning. Detta år visades en film om bergsbrukets historia.

Vagnslidret

Vagnslidret har varit öppet varje dag under perioden 18 maj till 8 september. Som årets tillfälliga utställare medverkade Järnboås hembygdsförening med text och bild från föreningens verksamhet, samt Nora släktforskare som visade släktforskare Britt Marie Lundells sammanställning av tio olika släkter där flera kända personer med rötter i Nora fanns att upptäcka.

Inventering

Den pågående inventeringen av föreningens skrifter, dokument och fotografier resulterade bl. a i en utställning av en serie fotografier med interiörer från Eliassonska gården. Flertalet av Hembygdsföreningens skrifter finns i stora upplagor och är därför möjliga att sälja. Under Noradagarna 3-6 juli kunde besökare i Vagnslidret välja bland ett 30-tal skrifter från föreningens skriftserie om Noras befolkning och om Norabygdens historia.

Arkivens dag

Årets tema för Arkivens dag den 9 november var "Gömt eller Glömt". Hembygdsföreningen medverkade med att Elna Jonsson visade gamla fotografier från föreningens bildarkiv

Bergsmansgårdar i Nora och Linde

Samarbetet med Lindesbergs hembygdsförening, som initierades 2018, fortsatte detta år med två föredrag om Bergsmän och Bergsmansgårdar samt med en bussresa bland Bergsmansgårdar i de båda kommunerna. Först ut, 24 april, var föredraget "Bergsmansgårdar - kulturarv i kulturlandskapet" med Mia Geijer, antikvarie för kulturmiljöfrågor vid Länsstyrelsen i Örebro. Därpå, den 14 september, följde en guidad busstur med stopp för visning av några gårdar. Den 23 oktober avslutade vi med ett föredrag av byggnadsantikvarie Charlott Torgén från Örebro läns museum som berättade om färger, former och fönster typiska för en bergsmansgård.

Utflykten tillsammans med Lindesbergs hembygdsförening var mycket uppskattad. Bussen, som var fullsatt, rymde 50 personer. Efterfrågan var större och flera kom inte med på resan varför det finns önskemål om upprepning 2020

Årets Byggnadsvårdspris

Hembygdsföreningen Noraskogs Byggnadsvårdspris 2019 gick till Skrekarhytte Herrgård. Priset delades ut den 6 juni vid kommunens firande av nationaldagen. Familjen Birgitta och Erik Borg har under många år arbetat med att bevara och återskapa gårdens ursprungliga karaktär från 1846. Huvudbyggnaden har en väl bevarad äldre fasad i ockragult och en vacker entré. I stort är den ursprungliga rumsindelningen och den äldre interiören återskapad. Arbetet har utförts med äldre, beprövade tekniker avseende material och metoder. Samtliga byggnader är väl underhållna. Gården är vackert belägen på en höjd omgiven av ett öppet kulturlandskap.

Vattenlandskapets kulturhistoriska värden

Sveriges Hembygdsförbunds årliga landskapskonferens hölls den 11-12 oktober i Nora. Hembygdsförening var en av arrangörerna och bidrog bl. a med att guida deltagarna i Nora och längs vägen mot Järle.

Temat för konferensen var förändringar av vattenlandskapet vilket innebar besök och guidning vid Järle damm, Järle kvarn och Pershyttans gruvområde. Dag två innehöll seminarier där bl. a Sveriges hembygdsförbunds program för hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapen, presenterades.

Historiska kartor

6 november höll Lantmätare Morgan Berg Nyberg ett välbesökt föredrag om historiska kartor från 1628 och fram till 1900-talet.

Morgan gav en inblick i vad olika kartor visar och hur de kan användas. Besökarna kunde botanisera bland ett urval av kartor; geometriska, jordeböcker, skifteskartor samt läns- och sockenkartor.

Samarbete med Nora Släktforskare

Historiska kartor var ett samarrangemang med Nora släktforskare. Då presenterades också idén till studiecirkel för de båda föreningarna på temat "Nora 1921 - Året då demokratin föddes i Sverige". Arbete för genomförande påbörjades under hösten. Tanken är att resultaten från studiecirkelarna ska visas med någon aktivitet eller utställning. Projekttiden är januari 2020 – september 2021.

Arkivens dag

Årets tema för Arkivens dag den 13 november var Gömt eller glömt. Hembygdsföreningen medverkade med Elna Jonsson som visade gamla fotografier från föreningens bildar

Julspel 2019

Första helgen i december var det dags för julspel i Göthlinska gården. Engqvists karameller, dvs. Annalena Schöllin, Eva Haldert, Marie J:son Lindh Nordenmalm och Yvonne Sjögren, lockade till fem fullsatta föreställningar med frågan "Vad gömmer jullådan? Engqvist karameller stod för regin och innehållet är hämtat från den litteratur och kunskap som finns bevarad om Nora och familjen Göthlins liv vid tiden kring 1800-alets slut och en bit in på 1900-talet. Gästaktörer detta år var Mikael Hirsch och Anton Hellberg. Julspelet är ett samarrangemang mellan Engqvists karameller, Stiftelsen Ingrid Göthlins minne och Noraskogs Hembygdsförening.

Kvarteret Älgen och Publica Fide - årets hembygdsskrift

Under en lång följd av år har hembygdsvetaren Lars-Ove Pettersson samlat in och sammanställt uppgifter om Nora Stads historia från 1600-talet till våra dagar. Hembygdsföreningen Noraskog har med Lars-Oves material som underlag kunnat ge ut fem skrifter om Norakvarter; kvarteret Pelikanen 2006, Mars 2007, Svanen 2008, Venus 2009 och Fisken 2018.

Anders Håberger har bearbetat och sammanställt Lars-Oves grundmaterial till ytterligare en skrift som detta år beskriver hus, gårdar och boende i kvarteren Älgen och Publica Fide. Skriften är årets julgåva till hembygdsföreningens medlemmar.

Allt materia som Lars-Ove har samlat, sammanställt och bearbetat finns nu på kommunens arkiv för framtida studier och forskning.

Nora 29 februari 2020

Eva Järliden

Anders Håberger

Peter Bernövall

Ulla Carlsson

Lage Carlsson

Linnéa Hedkvist

Anders Lundgren

Magdalena Persson

Bernt Svanberg

Roger Thynell

Marie J:son Lindh Nordenmalm